

Schroffelen

Zaaien en uitzaien
Eetbare bloemen
Verticaal tuinieren
Gluren op De Beukhoeve
Clubhuis onder de loep

Zomer 2011

De droogte waar we in het voorjaar mee te maken hadden in Nederland is deze zomer ruimschoots goedge maakt met al de regen. Het is een van de natste zomers sinds tijden. Een voordeel is wel dat SNV er mooi en zeer groen bij ligt. Nadeel is wel dat door de regen alles in de tuin goed groeit en dat het ook behoorlijk wat werk is om de tuin bij te houden. Niet iedereen heeft zin om op een regenachtige dag in de tuin aan de slag te gaan. Zelf ben ik ook meer voor het tuinieren met mooi, niet te warm en droog weer. Afgelopen weken ben ik dan ook weinig op mijn tuin geweest en weet nu al dat ik flink aan de slag kan. Nu het zomernummer van Schoffelen weer uit is hebben we als redactie ook weer wat meer tijd om te tuinieren. Ook zijn we al plannen aan het maken voor de volgende uitgave van Schoffelen.

We zijn als redactie nog steeds op zoek naar tuinders die mee willen helpen met het maken van Schoffelen, al dan niet in de redactie willen plaatsnemen. Maar we zijn natuurlijk ook blij als een tuinder af en toe een artikel wil schrijven.

Gelukkig hebben we ook voor deze Schoffelen tuinders bereid gevonden om een bijdrage te leveren. Zo heeft Peter een interessant artikel geschreven over planten die zich vanzelf uitzaaien. Toevallig komt dit onderwerp ook aan bod in de column van Leo. Rob heeft een stuk geschreven over het algemeen werk. Conny geeft de stand van zaken verbouwing clubhuis weer. Yolanda is in haar nieuwe tuin begonnen en laat via een brief aan de vorige tuinder weten hoe het er nu voor staat met de tuin.

Uiteraard zijn we weer gaan gluren bij de burens en hebben ook daar weer wat nieuwe ideeën opgedaan. We waren helemaal weg van de golfkarretjes en willen er ook eentje op SNV. De gouden schoffel uitgereikt, aan wie lees je zo in dit blad. Een stad wordt groener door verticaal tuinieren en misschien doe je in het artikel ideeën op om de gevel thuis te beplanten.

Na al die regen die deze zomer gevallen is zijn we wel toe aan een mooi en droge nazomer en herfst, zodat we nog lang op de tuin kunnen vertoeven.

Namens de redactie wens ik je een zonnige najaar.

Ellen

Het afgelopen halfjaar zijn de volgende tuinen van eigenaar verwisseld. We hebben de vertrekkende tuinders uitgezwaaid en heten de nieuwe tuinders ook via deze weg van harte welkom...

Vertrekkende tuinders:

Tuin 325 – **Riedewald en Ank Sumter**
 Tuin 313 – **Mies en Koos, Teun en Sien**
 Tuin 325 – **de heer dos Reis Evora**
 Tuin 316 – **familie Ozen**
 Tuin 453 – **de familie Amin**
 Tuin 223 – **Jan Meertens**
 Tuin 721 – **Wieke van der Velden**
 Tuin 810 – **SNV**
 Tuin 712 – **Richard Blom**
 Tuin 715 – **familie Breugem**
 Tuin 422 – **de heer Fransz**

Nieuwe tuinders:

Tuin 325 – **Victor Broekhof en Sarah Hakkenberg**
 Tuin 313 – **Mark en Maartje Deerenberg**
 Tuin 325 – **Sonja dos Santos**
 Tuin 316 – **Hetty de Bruyn**
 Tuin 453 – **familie Oszin**
 Tuin 223 – **Paula Endevelde**
 Tuin 810 – **familie Vural**
 Tuin 721 – **Dees Linders**
 Tuin 712 – **Veronique Theunissen**
 Tuin 715 – **Astrid Brauers**
 Tuin 422 – **Yolanda Libregts**

COLOFON

Schoffelen zomer 2011

Schoffelen is het verenigingsblad van volkstuinvereniging Streven naar Verbetering

Redactie Schoffelen: Jane, tuin 705 | Talea, tuin 452 | Ellen, tuin 708

Vormgeving: Mirjam, tuin 440 | Conny, tuin 405

In dit nummer bijdrage van : Marjo, tuin 451 | Rob, tuin 706 Peter, tuin 823 | Leo, tuin 2211 | Conny, tuin 405 | Yolanda, tuin 422

Kopij Schoffelen Heb je een artikel, mededeling of een andere bijdrage, mail naar redactiesnv@gmail.com of stop je bijdrage in de rode brievenbus. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden stukken in te korten of te weigeren. Anonieme en/of beledigende bijdrage worden niet geplaatst.

Clubhuis onder de loep *(vervolg)*

Begin juni gingen we van start met zowel het openhouden en dus de bemensing op de zaterdagochtenden alsook de herinrichting van ons clubhuis.

door Conny

Nu, twee maanden later, is er onder leiding van Annet een club vrijwilligers die elke zaterdagochtend de bar draaien. Zij zijn in de keuken bezig met het opruimen en schoonmaken van de kasten en met de grote schoonmaak van alle keukenapparatuur. Ondertussen brachten zij de verkoop van versnaperingen ook weer op gang. In het huidige assortiment: koffie, thee, koeken, repen, chips, fris, bier en tosti ham-kaas of tosti dubbel kaas.

Vorderingen met betrekking tot de herinrichting gaan ook gestaag. We zijn begonnen met het opruimen van alle inbouwkasten. Alles wat kapot was is weggegooid en de rest is verplaatst naar de plek waar het weer dienst kan doen. Keukenspullen naar de keuken, kantoorspullen naar de bestuurskamer, etcetera.

Buiten zijn er bloembakken geplaatst en is er een mogelijkheid buiten te zitten wanneer het clubhuis geopend is. Het meubilair wordt steeds binnengezet om de overlast van luidruchtige en drinkende groepen tegen te gaan.

Het volgende project op de agenda was het verleggen van de electriciteit. De bediening van het licht werd verplaatst naar de muur op de inbouwkast naast de ingang. Er was een trial-and-error onderzoek voor nodig de meterkast in kaart te krijgen. Het leverde een fantastisch beeld op van drie vorschende mannen en een meterkast vol stoppen, helaas zonder labels...

vlnr Erkan, Jip en Sander vlak voor het trial-and-error onderzoek

Ondertussen gingen er vrijwilligers aan de slag met het strippen van houtwerk en muren, zodat een start kon worden gemaakt met het schuren, gronden en lakken van de kozijnen. Twee van de drie kanten zijn inmiddels in de lak gezet, één kant, de deuren en het bardak moeten nog gedaan worden. De muren kunnen dus vanaf nu in de latex gezet gaan worden.

Ook de muur naar het ganggedeelte is inmiddels opengemaakt en het gat wat is ontstaan in het bargedeelte zal deze maand nog worden voorzien van een hoek-om-bar.

'BarOpen': vlnr Jip, Remmet en Annet maken zich op voor de volgende stap in het herstelplan.

Wat doen we met de resten? Materialen die uit de afbouw zijn gekomen, worden zoveel mogelijk spijkervrij getrokken en hergebruikt bij de aanbouw en afwerking van de bar en alles wat we verder tegenkomen. Betekent dat het nu nog opgestapeld ligt in het clubhuis. Na de afwerking wordt dat allemaal opgeruimd.

Ja, daar zat ie dus voorheen aan vast. Nu niet meer. Nee, nu niet meer, nee.

Kortom: we blijven streven naar verbetering op een zo duurzaam mogelijke manier.

OPROEP:

Er is nog plaats voor een extra vrijwilliger in de zaterdagochtend bardienst-pool. Er zijn nog legio klusdagen volgens het onderstaande klusrooster, dus loop binnen en neem een roller ter hand of vraag iets anders leuks te doen.

Komende klusdagen: 17 september (mozaiekworkshop), 24 september (mozaiekworkshop), 8 oktober, 22 oktober, 5 november en 19 november.

In verband met de voorbereidingen van de mozaiekworkshop, gegeven door Gelske, graag vóór 1 september

aanmelden bij het bestuur of bij mij: ccmdevugt+SNV@gmail.com

'plattegrond overzicht 10-05-2011': Plattegrond herinrichting clubhuis (door Maryam).

Zaaien of uitzaaien, wieden of verwilderen

door Peter Kremer

Iedere tuinbezitter zal het verschijnsel kennen dat tuinplanten zich vanzelf uitzaaien en zich zodoende door de tuin verplaatsen. Vaak kan dat ongewenst zijn, maar onder bepaalde omstandigheden kan het ook zeer gewenst zijn; al is het alleen maar omdat de planten het alleen goed doen op de plek waar ze vanzelf ontkiemt zijn. Blijkbaar was dat plekje dan precies licht en vochtig genoeg, en dat zal van soort tot soort verschillen, net zoals dat in de natuur ook gebeurt.

Een en tweejarigen ontkiemen en groeien vaak erg makkelijk. Eenjarigen zoals klaproos, korenbloem, juffertje in't groen, en wilde ridderspoor doen dat vooral op kale grond die omgewerkt is, niet te nat is en op een zonnige plek ligt. Dit zijn ook de omstandigheden waar deze planten in het wild groeien, vooral graanvelden of akkers, waar in het

voorjaar of najaar de grond omgewerkt is en de zaailingen geen concurrentie ondervinden van andere planten. Het zijn dan ook van oorsprong akkeronkruiden, net als melde, herderstasje, muur en vele anderen. Bovendien kunnen deze planten van nature dus ook in de nazomer of herfst kiemen en als jonge rozetplant overwinteren.

Ook 1 jarige kruiden en groenten zaaien zich soms makkelijk vanzelf uit, vaak beter dan wanneer je ze zelf zaait. In mijn tuin op SNV komen Dille, Tuinmelde, Tuinzuring, Amsoi en ook Tomaat ieder jaar vanzelf weer op en laat ik deze planten zoveel mogelijk staan. Net als 1 jarige bloemen als Cosmea, Zonnebloem en Afrikaantjes kiemen deze vooral in april en mei als de grond goed opwarmt.

Tweejarige planten als Stokroos, Anjers, viooltjes, Vergeet-me-nietjes, Duizendschoon, Teunisbloem en Kaardebol ontkiemen meestal in de zomer. Meestal worden ze vanaf juni gezaaid als de grond voldoende vochtig is. Ook in de tuin zaaien ze makkelijk uit, vooral Teunisbloemen groeien bijna overal en verdringen veel andere soorten. Toch vind ik ze te mooi om ze helemaal uit te bannen. Vergeet-mijnietjes, Viooltjes en Akeleien mogen van mij de hele tuin doorwandelen, andere planten hebben er weinig last van, en Vergeet-mijn-nieten sterven in juni helemaal af, net de

tijd dat de hogere vaste planten in bloei komen en het afstervende loof aan het oog onttrekken.

Deze soorten groeien bovendien makkelijk in de schaduw onder bomen en zorgen samen met vaste planten en bollen voor een heel natuurlijk beeld. Open plekken worden opgevuld en het beeld is ieder jaar anders. Bolgewassen als Boshycinthe, Winterakoniet en Boerencrocus zaaien zich makkelijk uit en vormen na een paar jaar bloeiende tapijten. Crocussen doen dat vaak in het grind en op zandige droge grond. Ook veel soorten klokjes (Campanula) zaaien zich uit. Vooral Ruig Klokje, in de schaduw een mooie bosplant, maar kan wel erg opdringerig worden. Net als Vrouwenmantel, die verwijder ik regelmatig uit de border. En Springbalsemien? Alleen op een wilde plek bij de sloot waar andere planten er geen last van hebben.

Vraag & aanbod

Een van onze tuinders heeft een grote hoektuin van ruim 341m². Omdat een dergelijk grote tuin natuurlijk veel aandacht vraagt is deze tuinder op zoek naar een kleine tuin op ons complex. Het liefst een tuintje van rond de 200m². Wanneer u interesse heeft in deze tuinruil kunt u contact opnemen met het bestuur en brengen zij u in contact met de tuinder.

Aardappelproject deel 2

We konden ze wel de grond uit kijken. Vanaf het moment dat we de aardappeltjes in de grond zetten waren we al bezig over hoe ze zouden smaken. Alsof we een paar mud aardappels zouden oogsten!

door Ellen en Jane

In de vorige Schoffelen vertelden Ellen en ik over ons aardappelproject in oude autobanden. Erkan hielp ons aan oude banden en ze stonden nog leuk ook in de tuin. Naast de bonen en de bieten zo'n rijtje banden waar bovenuit steeds weer de aardappelplant uit

groeide. Om de band heen bloeiden de bloemen en graspolletjes. Het deed zo lekker biologisch aan vond ik zelf. Uiteindelijk wil het zicht toch ook wat, nietwaar? Ik kreeg meteen grootse plannen over allerlei groenten in banden. Als je er even naar Googled dan kom je de leukste ideeën tegen.

Ellen heeft naast de aardappeltoren ook wat aardappels in de volle grond gezet en we waren reuze benieuwd of er verschil zou zijn tussen de oogst uit de autobanden en de oogst uit het aardappelveldje. Afgelopen week was het zover. Als de aardappelplant begint af te sterven is het tijd om te oogsten – zo hadden wij ons laten vertellen. Nou, dat klopte aardig, er waren zowaar aardappels uit te graven. Tussen de aardappeltoren en het aardappelveldje zat inderdaad een verschil in opbrengst. Uit de autobanden haalden we toch iets meer aardappels. Helemaal enthousiast haalden we de ene na de andere uit de grond. De meesten wat aan de kleine kant maar dat mocht de pret niet drukken.

Achteraf hebben we er best veel van geleerd en dan vooral over wat we fout hebben gedaan. Als in de eerste autoband de plant begint te groeien, wees dan niet bang om de nieuwe autoband vol te gooien met grond. De plant groeit er dwars doorheen, niks aan de hand dus. In het droge voorjaar hadden we ook meer water moeten gieten, dat hadden we natuurlijk kunnen weten nadat Ellen en ik de workshop tuinieren hadden gevolgd. Desalniettemin was er een leuke aardappelopbrengst. Mijn aardappel groeit nog steeds dus ik moet zelf nog even op de oogst wachten.

Dit jaar hadden we Eerstelingen gepoot. Volgens Ellen was het schilletje een beetje taai maar is het een heerlijk aardappeltje voor in de aardappelsalade. En natuurlijk smaakte het veel beter uit eigen tuin. Met wat we deze keer geleerd hebben gaan we het volgend jaar Ratte D'Ardeche in de grond zetten, volgens Maarten't Hart, naar aanleiding van wie we dit project gestart waren, het lekkerste aardappeltje ter wereld.

Een vrijwilliger

door Jane

Voor de meesten van ons was Michel al geen onbekende, maar sinds hij eerder dit jaar vrijwel elke zaterdagochtend in het gashok staat komen we hem veel regelmatig tegen. Toen de familie Laport door omstandigheden genoodzaakt werd om het winkeltje en de verkoop van gasflessen los te laten was het een paar weken een beetje rommelig rond de gasverkoop. Gelukkig bood Michel toen zelf aan een handje te komen helpen en sindsdien is er veel opgeruimd en opgeknapt in 'het gashok'.

Michel nam in 1997 een eigen tuin en kreeg het voor elkaar om binnen no-time een bouwvergunning te krijgen voor de bouw van een nieuw huisje. Een hele winter leefde hij zich uit en langzaamaan kwam er een mooi en stevig tuinhuis te staan. Toen de tuin vrijwel klaar was vond hij er nog weinig aan. Niets doen en stilzitten is niets voor Michel – en zo kwam hij steeds vaker bij zijn ouders op hun tuin om daar te helpen met wat kluswerk. Na het overlijden van zijn vader heeft hij het bouw- en kluswerk op de tuin van zijn moeder overgenomen. Zelf heeft hij geen groene vingers, maar geef hem gereedschap in zijn handen en je hoort hem niet meer. Een schuurtje neerzetten of terras omleggen... het maakt hem niet uit.

Het gashok loopt in ieder geval weer helemaal prima door de zorg van Michel. Hij vindt het leuk om een praatje te maken met de tuinders en waar hij kan een handje te helpen. En dat is niet alles. Hij barst van de leuke ideeën om het gashok uit te breiden met de verkoop van planten en allerlei gerelateerde zaken. Volgens Michel is daar vraag naar dus zou hij daar graag volgend seizoen iets mee gaan doen. Als het aan hem ligt kunnen we volgend jaar dus ook bij hem terecht voor leuke planten bij het gashok. Laten we het hopen!

Een tuintje naar ons zin ...

De Gouden Schoffel

Vorige keer gaf Gerda Lagendijk de Gouden Schoffel door aan deze tuin omdat er een enorme hoeveelheid werk is verzet en de tuin er nu zo mooi bij ligt. Het is Gerda's compliment aan de tuinders die van een groene chaos een heerlijk plekje onder de zon hebben weten te maken.

door Jane

Ik ben op bezoek bij Nelleke en Leo van tuin 454

Vanaf het pad krijg je al een aardig kijkje op deze forse hoektuin. Ik probeer me voor de geest te halen hoe de tuin er voorheen ook alweer uitzag en kan me er niet veel bij herinneren behalve dat het een erg donkere tuin was.

Zo'n acht jaar geleden waren Nelleke en Leo de binnenstad even spuugzat. Een klein bovenhuis midden in het centrum van Rotterdam, een kleine meid die nooit eens lekker buiten kon spelen, smog, herrie, verkeer... Leo dacht er serieus over na om een tuintje te nemen. Toen hij dit vertelde aan een collega zei hem eens op zijn volkstuin te komen kijken. Toen Leo op die bewuste zaterdagmorgen voor het eerst op SNV kwam moest hij meteen het beeld wat hij had over volkstuinten bijstellen en hoe langer hij over ons complex liep, hoe enthousiaster hij werd. Het tuintje naast de collega stond toevallig te koop en Leo en Nelleke hebben daar geen moment over hoeven nadenken. De eerste nacht al werd er op luchtbedden en slaapzakken in gebivakkeerd. Datzelfde enthousiasme voor hun tuin delen zij na acht jaar nog steeds. Omdat het huisje net zo verwaarloosd was als de tuin werden de taken verdeeld; Leo ging aan de slag met het huisje en Nelleke nam de tuin onder handen.

De vorige eigenaar van deze tuin hield van de bijna sombere atmosfeer op de tuin. De tuin was overwoekerd door klimop. Over de grond, in de bomen, langs het huisje. 322 vierkante meter klimop waar je ook keek. Nelleke vertelt hoe ze wekenlang niets anders dan klimop heeft staan trekken tot haar handen er zeer van deden. In totaal hebben Nelleke en Leo zo'n ruime 250 zakken afgevoerd en toen alle klimop uit de tuin getrokken was: een grote lege kale tuin bleef over. Bij een geweldige novemberstorm dat jaar waaiden 3 grote bomen in hun tuin om en kregen ze ook veel meer licht.

'Het heeft ons best veel gekost om de tuin naar ons zin te krijgen', zo vertelt Nelleke, 'en dan niet alleen in geld uitgedrukt, maar ook in werk en energie. Planten die het niet wilden doen omdat ik ze op de verkeerde plek zette, planten die helemaal niet geschikt waren om in deze tuin te groeien'. Hoewel Nelleke van huis uit had geleerd om te tuinieren leerden zij zoals veel volkstuinters vooral van de ervaringen en door goed naar de tuin te kijken. Het enthousiasme waarmee Nelleke en Leo aan hun tuinavontuur begonnen, straalde af op hun omgeving. Leo's familie werd net zo enthousiast. Op één

broer na heeft iedereen nog steeds met veel plezier een eigen tuin op SNV.

Leo's z'n passie ligt in de projecten zoals hij het zelf noemt. En dat zijn er nogal wat. Zo is er zijn grasproject. Leo wijst mij op wat op het eerste gezicht een gewoon groen grasveld lijkt. Het hele gazon is aangelegd door hier en daar een polletje gras mee naar zijn tuin te nemen. Nu het veldje bijna af is ligt er een lappendeken aan verschillende soorten gras uit alle hoeken van Rotterdam. Nelleke schiet in de lach als zij zich herinnert hoe het een grote lege tuin was met in het midden een piepklein polletje groen. Hoewel Leo's grasproject een paar jaar heeft geduurd is het er wel een met een eigen verhaal.

Een ander project van Leo is zijn fontein nou ja, dat moet het nog worden. Een van die enorme bomen die was omgewaaid had een wortelstelsel waar je u tegen zegt. Het heeft Leo maanden en maanden gekost om de wortelkluit uit de grond te krijgen. Wat overbleef was een enorm gat van zo 4 bij 3 meter en dan nog eens een meter diep. En dan natuurlijk die enorme wortelkluit. Leo is kunstenaar en van huis uit beeldhouwer dus met die wortelkluit wist hij wel raad. Omgedraaid, geschuurd en in de lak gezet is het een behoorlijke blikvanger geworden. Het project moet nog een paar keer in de lak en dan moet er nog een watergeleiding doorheen. Over een poosje krijgt het zijn permanente plek vlakbij de heg dus

Had u al een **KLEUR** in gedachte?

door: Leo

Prachtige uitdrukkingen komen langs als het over tuinen gaat. Een van de apartste vind ik toch wel de uitdrukking “zwarte tuin”. Zou dit een vervolg zijn op de jeugdboekenserie over de zwarte Hand? Is het een tuin die met zwart geld wordt betaald? Is het een tuin van een donker gekleurd persoon? Nou, een laatste gok dan: een tuin met zwarte planten?!. Het bleek helemaal niets van deze dingen te zijn! Een “zwarte” tuin is een tuin waar je tussen je flink op afstand geplante lievelingetjes de aarde zwart houdt! Daarmee laat je zien dat je de controle hebt over een uiteraard zeer onnatuurlijke situatie. Zie je wel eens zwarte grond in de natuur? De aarde streeft ernaar om altijd bedekt te zijn. Zelf een berg zand raakt na een tijdje begroeid, laat staan lekkere verse tuingrond, daar dromen zaadjes elke nacht van! Is de grond eenmaal begroeid dan keert de rust terug. Wanneer je dus je tuin dicht laat begroeien, dan zie je geen zwarte grond meer en heeft onkruid minder kans, je blijft ze anders een gespreid bedje geven.

Over onkruid gesproken, is dat niet gewoon alles wat je niet wilt hebben op een bepaalde plek? Volgens mij is onkruid niet een bepaalde soort planten, maar meer een eigenschap van sommige planten. Uitzaaïen en vermeerderen onder de grond doen niet alleen wilde planten, sommige tuinplanten kunnen er ook een houtje van en vermeerderen zich razend snel. Vind je het een leuke plant en zaait-ie zich op een goeie plek uit, prima, op een andere plek ruk je hem de grond uit en gaat -ie de compostbak in. Onkruid dus! Dat sommige tuinplanten het zo serieus nemen met het onder de grond doorgroeien en zelf een asfaltlaag niet schuwen, wordt mooi geïllustreerd door het lelietje van dale, soms ook lelietje der dalen genoemd. Wat mij betreft is het “lelietje “der Vandalen”! Hoe onschuldig zijn die vreemd gevormde bladen in het voorjaar, hoe fijn van bouw en heerlijk van geur is het bloemetje? Ja, prachtig, maar je moet wel op je knieën om het te ruiken, het bloeit een paar dagen en de rest van het jaar zit je tegen zo'n stel dofgroene saaie bladeren aan te kijken. De actie bevindt zich echter onder de grond. Dikke wortels boren zich een weg door de hardste grond alsof er een nieuwe metrolijn wordt aangelegd. Een wolf in schaapskleren, Shirley Temple met een Uzi, zoiets. Zou ik een hooligan zijn dan zou ik zeker een gigantische tattoo van zo'n lelietje op mijn kale knar laten zetten!

Maar nog even terug naar de plantjes die u niet wilt. Neem de wilde planten het nou niet zo kwalijk dat ze uw tuin bezoeken, ze kunnen er niets aan doen, uiteindelijk bent u degene die ze heeft uitgenodigd op uw “zwarte tuin”!

is de fontein vanaf het pad te bewonderen.

Nelleke is van de beplanting op tuin 454. Heel nauwkeurig weet zij aan te geven welke planten en bomen er in de tuin te vinden zijn en welke er nog bij moeten komen in de toekomst. Niet alleen de Nederlands klinkende namen maar ook de Latijnse namen weet zij aan te geven. Op een paar plekje na is de tuin helemaal naar haar zin. Nelleke denkt dat zij bij haar 10-jarig tuinjubileum wel alle plekken en hoeken ingevuld heeft.

De tuin is veel meer dan ‘gewoon naar de tuin’ voor Nelleke en Leo. In het voorjaar maken zij de verhuizing naar SNV om daar tot oktober te blijven. Hooguit naar huis om een wasje te draaien en de post te bekijken en dan snel weer naar de tuin.

Als ik Nelleke vraag naar haar favoriete seizoen vertelt zij dat ze, hoewel de drukte van het hoogseizoen haar niet stoort, het meest geniet van het voor- en najaar op SNV. Er hangt dan een andere energie over het complex die haar erg aanspreekt. Af en toe kun je Nelleke zien zitten op een achterveld wanneer ze een hengeltje uitgooit. Een oude hobby die ze op SNV weer herontdekt heeft. Leo is coördinator en vrijwilliger in het milieupark.

EETBARE BLOEMEN

Eetbare bloemen zoals Chrysanthemum coronarium, Oost Indische kers, Bernagie of komkommerkruid en courgettes!

Auteur: Tekst en fotografie Angelo Dorny

Eetbare bloemen bekoren steeds vaker de moestuin en tevens ook de keuken. Deze bloemen sieren ongetwijfeld de tuin en bloeien dan ook uitbundig! In een salade verwerkt, gefrituurd of als garnituur op een bord geschikt...je kan er gewoon on-eindig veel mee bereiden in de keuken. Kortom, ze zijn lekker en nog gezond ook! Hieronder een opsomming van enkele eetbare bloemen die je beslist even moet uitproberen!

Chrysanthemum coronarium of Shungiku

Waarschijnlijk de meest onbekende, maar meteen ook een voltreffer. Deze plant wordt heel vaak in de Japanse keuken gebruikt. Je eet er niet alleen de bloemen van op, ook de jonge blaadjes hebben een vrij sterke smaak. Hou er wel rekening mee dat de smaak te vergelijken is met de geur van een chrysant, wat de plant uiteindelijk wel is. Ook de bloemen worden gegeten, al smaken deze vrij bitter. Bloeien doet deze chrysant uitbundig en dit de hele zomer! Altijd feest in de tuin dus...

Bernagie, borago of ook wel komkommerkruid genaamd

Komkommerkruid is leuk om mee te werken in de keuken. Je plukt de blauwe of witte bloemen en maakt er heerlijke zomerse ijsblokjes van! Mooi zijn ze en helemaal niet moeilijk te maken. Ook in een fris ijsje past deze eetbare bloem zeker thuis! De plant groeit zonder problemen, en zaait zich jaarlijks terug uit. Je hoeft ze dus niet opnieuw te zaaien want eenmaal in de tuin, altijd in de tuin!

Tip!

Een leeg hoekje in de tuin kan prima dienst bewijzen als groeiplaats voor deze eetbare bloemen!

Ze bloeien veel en langdurig, zijn lekker en gezond!

Vast en zeker even proberen...

Courgettebloemen

Vrij vaak wordt wel eens vergeten dat courgettes ook mooie en vooral eetbare bloemen vormen! De felgele of oranje bloemen kunnen geoogst worden en daarna verwerkt worden in tal van gerechten. Zo kan je de bloemen even frituren of waarom niet opvullen met een luchtige kaas?

Deze bloemen kan je ook vaak in de supermarkt verkrijgen,...

Courgettes groeien heel goed en vrijwel zonder problemen. Regelmatig de vruchten oogsten is de boodschap en water geven in droge periodes is vereist.

Zeker even proberen en je wordt aangenaam verrast!

Oost Indische kers

Van de onbekendste naar de vrijwel meest voorkomende eetbare bloem... de Oost Indische kers!

De plant groeit erg breed uit en bloeit bijna ononderbroken de hele zomer en najaar tot de eerste vorst aanbreekt! Maar niet enkel in de tuin is dit een leuke plant, ook in de keuken kan je er heel wat mee bereiden!

De smaak van de bloemen is fijn en toch fris...Verwerkt in een zomerse salade of geschikt op een bord toont deze bloem dan ook meteen wat ze in haar mars heeft! Zeker even proberen, want je kan de plant laten klimmen en kruipen over de bodem...bijzonder veelzijdig dus!

Zomers tafelen uit de tuin

Krijg je op een mooie hete zomerdag vrienden te eten en je hebt geen zin in weer een BBQ dan heb ik hier een aantal gerechten die je ruim van te voren kan maken en die het uitstekend doen bij mijn gasten. Het prettige vind ik dat je zodra de gasten arriveren je niet meer al te veel hoeft te doen. Eigenlijk alleen tafel dekken en drinken, bij voorkeur een droge rosé, inschenken. De gerechten zijn allemaal vegetarisch maar je kan altijd iets van vlees of vis er bij serveren.

Waar de originele recepten vandaan komen weet ik niet meer en vaak zijn ze al door mij of degene waarvan ik het recept heb gekregen al aangepast.

COUSCOUSSALADE

- 150 gr biologisch couscous
- rode ui
- rode paprika of puntpaprika of oranje
- sweet bites
- zwarte olijven
- komkommer (halve)
- fetakaas (150 gr)
- peterselie
- olie
- citroen
- peper en zout

Doe 150 gr couscous in een kom en schenk er 250 ml kokend water over (of bij andere couscous volgens bereidingswijze verpakking)

Ui snipperen of in dunne ringetjes snijden, paprika in stukjes snijden, komkommer zonder zaadlijst in blokjes snijden, fetakaas in blokjes snijden, zwarte olijven halveren of in plakjes snijden en peterselie fijnhakken

Dressing maken van 3 a 4 eetlepels olijfolie en 2 eetlepels citroensap, peper en zout naar smaak toevoegen. (feta en olijven zijn al zout)

Als couscous is afgekoeld met een vork wat rul maken en al de andere ingrediënten toevoegen en goed mengen. Wat citroensap door de salade sprenkelen.

Serveren met partjes citroen
De hoeveelheden groente etc kan je naar eigen behoefte aanpassen. Bovenstaand is mijn start basis.

HOUMOUS

- 5 eetlepels sesamzaad
- 2 teentjes knoflook
- 1 blik kikkererwten (400 gr)
- 1 eetlepel yoghurt
- 2 eetlepels olijfolie
- 3 eetlepels citroensap
- zout, versgemalen peper
- mespunt suiker
- cayennepeper
- paprikapoeder
- 2 eetlepels fijngehakte peterselie

Sesamzaad in droge koekenpan ca 2 minuten verwarmen en licht roosteren. Knoflook pellen en halveren. In keukenmachine kikkererwten met 2 a 3 eetlepels vocht uit het blikje, sesamzaad, knoflook, yoghurt en 1 eetlepel olie tot gladde crème pureren.

Citroensap toevoegen en nogmaals kort pureren.

Hummus op smaak brengen met zout, peper, suiker en cayennepeper. Peterselie en paprikapoeder er over heen strooien

AUBERGINESALADE

- 2 grote aubergines
- olijfolie
- citroen
- 2-3 teentjes knoflook, geperst
- 2 dl griekse yoghurt
- zout en peper

Gril de aubergines totdat zwart-geblakerd en zacht zijn. Laat ze wat afkoelen en verwijder de schil.

Hak de aubergines zeer fijn. Doe in een kom 2 el olie, citroensap en de knoflook. Meng goed en klop de yoghurt erdoor en vervolgens de auberginepuree. Breng op smaak met peper en zout

COURGETTE PANNEKOEKJES

- 3 courgettes
- 1 ui
- 3 teentjes knoflook
- 3 el bloem
- 3 eieren
- 225 gr feta
- bosje peterselie
- bosje munt
- dille
- rode peper
- zout en peper
- zonnebloemolie om in te bakken

De courgettes wassen en raspen en goed uit laten lekken in een vergiet, ui snipperen en knoflook fijn hakken. Dit alles in een koekenpan met wat olie bakken. Het mengsel af laten koelen. Bloem in een kom doen en geleidelijk de eieren toevoegen en tot een glad beslag roeren. Het afgekoelde courgettemengsel, feta, fijngehakte kruiden en rode peper door beslag mengen en op smaak brengen met peper en zout.

Verhit genoeg zonnebloemolie in een pan met anti-aanbaklaag. Doe vier lepels van het mengsel in de hete olie met genoeg tussenruimte en bak in 6-8 minuten de pannenkoekjes goudbruin. Haal ze met een schuimspaan uit de pan en laat ze uitlekken op keukenpapier. Bak ver volgens de volgende koekjes.

Zowel warm als koud te eten. Uiteraard hoort er stokbrood en/of een plat Turks brood bij.

Gluren bij de Buren op De

door Jane

Op een zonnige en warme woensdagmiddag hebben Ellen en ik een afspraak met de voorzitter van De Beukhoeve, Louis de Ruiter. De volkstuinten liggen er prachtig bij en er is veel bedrijvigheid op de paden. Net als bij ons brengen de tuinders op woens- en zaterdag hun afval weg en wordt er bijgebabbel. Het winkeltje is open en al bijna 20 jaar wordt dat beheerd door Sjef van Beek. Hij verkoopt hier niet alleen tuingereedschap en zaden, maar ook kalk, koemest en allerlei tuinspul wat men zoal gebruikt bij het tuinieren. Vlak naast het winkeltje is een opslagruimte waar men zand en grond kan kopen en de parkeerplek voor de omgebouwde golfkarretjes waar men kiepbakken aan heeft gemaakt. Op het mini milieupark zwaait vandaag Hannie de scepter. Er staat een grote perscontainer waar de tuinders hun afval in kwijt kunnen.

De Beukhoeve is een groot complex waar 228 tuinen gelegen zijn. Het complex bestaat sinds 1953; er is elektriciteit en sinds kort ook WiFi, 'want', zo zegt Louis de Ruiter, 'we moeten natuurlijk wel met de tijd mee gaan'. Er is veel vraag naar een tuin op De Beukhoeve en het loopt helemaal storm sinds omroep Llink een serie van 16 korte documentaires uitzond waarin het tuinleven op De Beukhoeve centraal staat. Je kunt veel van die uitzendingen terugvinden op YouTube en Uitzending gemist. Er is inmiddels dan ook een wachtlijst. Iedere Rotterdammer is van harte welkom op De Beukhoeve getuige de 16 verschillende nationaliteiten die hier te vinden zijn. Vanuit alle windstreken zijn hier tuinders neergestreken en met elkaar wordt er gewerkt aan een druk verenigingsleven. Zo is er sinds een aantal jaren de jaarlijkse multi culinaire dag waarop er samen gekookt en gegeten wordt. Een culinaire wereldreis als het ware. Dit jaar krijgt de multi culinaire dag het thema Turkije mee en dat belooft dus erg lekkere hapjes.

Toen men in 2006 de historicus Louis de Ruiter als voorzitter binnenhaalde, nam hij de filosofie mee dat men als volkstuinvereniging ook een verantwoordelijkheid heeft naar de samenleving. 'Iets teruggeven aan de belastingbetaler', zo verwoordt Louis het. De Beukhoeve nodigt twee keer per jaar de Zonnebloem uit en zijn jaarlijks in juli alle 70 plus-

sers van harte uitgenodigd. Men organiseert dan van alles om er een leuke dag van te maken. Maar ook de jongeren worden niet vergeten. Op de grote speelplaats op het complex zijn ook de kinderen uit de omliggende buurt welkom en wordt er af en toe een pannenkoekenfeest gehouden waar alle kinderen uit de buurt mogen aanschuiven. Zo'n 80% van alle activiteiten op De Beukhoeve worden in samenwerking met niet-volkstuinders gedaan.

Na de koffie en limonade lopen we met Louis en zijn onafscheidelijke hondje Sneeuw witje een stuk over het complex. Van alle door Schoffelen bezochte tuinverenigingen heeft De Beukhoeve nog de meeste overeenkomsten met SNV. Er is veel openbaar groen, grote brede borders met en zonder beplanting. Het openbaar groen wordt, net als bij ons, onderhouden door 5 algemeen werkploegen. Maar waar wij nog een leeftijdsgrens hebben is dit bij De Beukhoeve niet het geval. Wie zich na 2007 inschreef als lid zit er tot het einde aan vast – conform de destijds gewijzigde statuten. Er is voor iedereen wel een algemeen werk klus te vinden en gezien de hoeveelheid vrijwilligers die wij op deze woensdagmiddag aan het werk zien, lukt dat prima. Als ik vraag wat er vanuit onze huisbaas het OBR aan onderhoud wordt gedaan, schiet Louis in de lach. Jammer genoeg zien wij zelfs op dit punt overeenkomsten met ons complex.

We wandelen door de educatieve tuin, een prachtige parkachtige plek waar veel ruimte is voor beestjes. Als er ergens op het complex een boom gekapt wordt of omwaait, wordt deze in stukken gezaagd en zo neergelegd dat er een soort van natuurlijk insectenhotel ontstaan. Louis vertelt ons dat er dan gaten en gaatjes in het hout geboord worden zodat veel verschillende insecten en andere beestjes er hun thuis kunnen vinden.

De tuinen waar we langs lopen zijn divers ingericht. Van traditionele volkstuinten tot moderne stadstuinen. Waar de een zich volop uit kan leven op het tuinieren, zoekt de ander een rustplek na een week hard werken. Als we uitgenodigd worden door mevrouw Prins voor een rondleiding op haar tuin merken we meteen dat hier meer gaande is dan het gewone

Beukhoeve

Rotterdam, 3 augustus 2011

tuinieren. Deze tuin wordt beheerd door groene-vingers-kunstenaars die werkelijk in alles de snoeischaar zetten om op kunstzinnige wijze vorm te geven aan wat anders een beetje saaie planten zouden zijn. Mevrouw Prins vertelt ons hoe het meeste als stekjes in de tuin gezet werden om uit te groeien tot een liguster olifantje, een zorgvuldige gesnoeide zwaan en zelfs een perfect gevormd mandje. Ellen en ik lopen met open mond door de tuin en krijgen geen genoeg van de uitleg die we krijgen.

Als we vragen naar de discussie over 'zwart' en 'groen' tuinieren op De Beukhoeve, vertelt Louis ons dat deze vormen van tuinieren beide geaccepteerd zijn door de ander. De oude en nieuwe tuinders zijn elkaar tegemoet gekomen en er is over en weer meer begrip ontstaan. Helaas zijn ook op De Beukhoeve een aantal verwaarloosde tuinen. Op een treurige manier zien die er overal hetzelfde uit. Kaveltjes groen waar niemand om geeft en op sommige zie je dan ook nog een verwaarloosd huisje staan. Jammer. Al helemaal als je weet dat er een wachtlijst vol aspirant tuinders is; mensen en gezinnen die zitten te springen om een eigen plek.

De verkoop van tuinen gaat volgens een strak protocol. Er wordt getaxeerd en de verkoopprijs gaat niet boven de taxatiewaarde. Louis en zijn bestuur maken zich er sterk voor dat er geen woekerhandel met tuinhuisjes ontstaat. Een door de RBvV gegeven cursus taxeren werd vorig jaar op De Beukhoeve druk bezocht en de opgedane kennis werd vertaald in duidelijke taxatierapporten.

Na een paar uur nemen we afscheid van De Beukhoeve en haar tuinders. We spreken met Louis af dat we contact blijven houden en als we het terrein afwandelen worden we vriendelijk uitgezwaaid. Op het hekje zit een jonge tuinder met wie Louis onmiddellijk in een geanimeerd gesprek raakt. Sneeuw witje gaat er maar bij zitten want zij weet al dat dit even kan gaan duren.

Beste Martin,

Zesentwintig jaar was jij eigenaar van het huisje en ik nu 1,5 week. Het was overduidelijk moeilijk voor je om afscheid te nemen van de tuin en dat begrijp ik. Daarom dacht ik, ik laat je even weten hoe het op de tuin gaat.

Het onkruid stond manshoog, maar dat wist je en naast de twee appelbomen, de enorme dennenboom en de kamperfoelie stond er niet veel meer dan onkruid. En het had heel hard geregend, dus alles wat nogal nat en sompig. Maar toch gingen we op zoek naar het terras. Onder de heermoes voor het huisje vonden we een stuk dat betegeld was.

We konden gaan zitten op de tuinstoelen die je achtergelaten had en wat drinken uit de (nog nieuwe) glaasjes uit het keukentje. Hoe je kan genieten van een paar bomen met daar omheen heel veel onkruid!

Om het huisje heenlopen was eigenlijk onmogelijk, want ook daar was het dichtgegroeid. Ik wist dus wat me te doen stond... onkruid weghalen. Op zaterdag had ik spontaan hulp van vrienden, wat helemaal te gek was. Al het onkruid is weg en onder dat onkruid kwam een regenton en een 'nieuw' tuinhekje vandaan. Uit de sloot achter het huisje werd de compostbak opgediept. Het is gelukt om het water erop te zetten, ik was helemaal blij, zelfs toen het eerst zo het huisje in spoot. Gelukkig was het alleen een snelkoppeling die lekte, dus dat was snel opgelost.

Ik kan nu op het huisje heenlopen en voor de ingang bleek zelfs een heel stuk betegeld te zijn. Intussen vind ik distels wel de meest lastige plant op aarde!

Ook het pad van hek naar huis is prima betegeld, alleen door de wortels van de boom ietwat omhoog getild zo her en der.

Door de enorme opruimactie valt meer op dat de dennenboom de tuin een sombere uitstraling geeft. Daar moet dus ook nog wat aan gebeuren, de onderste takken moeten eruit. Dankzij de zaag op een lange stok en ladder die ik mocht lenen, is dat gelukt. Nu komt er veel meer licht in de tuin.

We zijn goed bezig! Maar er moet nog zoveel meer. En plannen te over, maar wat allemaal, zal ik je in mijn volgende brief schrijven.

Je van harte welkom om een keertje langs te komen, zou het leuk vinden als je doet.

Groet,

Yolanda

Het algemeen werk

door Rob Seepers

Enige tijd geleden kwam de vraag of ik iets wilde schrijven voor het clubblad over het algemeen werk. Op zich niet zo moeilijk, maar waar zal ik het over hebben? In het kader van het algemeen werk wordt er veel ondernomen. Niet alleen de ploegen op zaterdagmorgen, maar ook bijvoorbeeld de speelplaats, kantine en beplanting achtervelden. Veel initiatieven van leden. Een prima ontwikkeling, want we zijn nu een stap verder als alleen plannen maken. Veel leden zijn zo actief dat ze niet op een uurtje meer of minder kijken, je kunt stellen de echte vrijwilligers. Natuurlijk hebben we ook te maken met de andere kant; leden die het liefst per kwartier de uren (af)tellen. Volgens mij is voor hun alles wat ze doen voor de vereniging al te veel. Elk lid van de vereniging heeft gewoon tot 65 jaar de verplichting op zich genomen om 20 uur per jaar iets voor de vereniging te doen. Smoezen en uitvluchten worden nog steeds verzonden. Iets wat me zelfs niet meer stoort. Zelf heb ik er helemaal geen probleem mee om mijn uren voor de vereniging in te vullen. Gelukkig denkt het merendeel van de leden er ook zo over.

Dat is dan ook direct elke week te merken, elke zaterdag wordt geprobeerd om op een gezellige manier iets van te maken. Het onderhoud aan het complex is soms "complex" te noemen. Het is een hardnekkig misverstand dat er alleen geschoffeld wordt. De leden die een vaste border onderhouden schoffelen het meest. Uiteraard worden de borders die in onderhoud zijn bij de vereniging door de ploegen onderhouden, maar dat houdt meer in dan alleen de schoffel hanteren.

Met regelmaat worden er leden op zaterdagmorgen ingezet bij de afvalplaats of bij de aanleg van de speelplek. De kantine wordt gerenoveerd en ook hier zijn een paar leden naar toe "verhuisd".

Eigenlijk iedereen die ingedeeld is bij een ploeg komt gewoon, iets wat

in het verleden nog wel anders is geweest. Wat snel vergeten wordt: meld je even af als je op een zaterdag niet kan komen. Doe je dat niet, krijg je een herinnering met het verzoek om de "dienst" zo spoedig mogelijk in te halen. Want het is natuurlijk wel zo eerlijk als iedereen zijn uren maakt.

Soms kan zo'n bericht een weekje duren, want ook al ben ik veel op het complex te vinden, ik heb ook gewoon een baan van 36 uur per week. Tijdens die week afwezigheid kan ik geen e-mail ontvangen/versturen, hierdoor kan een antwoord wel eens langer op zich laten wachten als men mag verwachten.

Het is dan ook wel leuk als iemand iets voor het algemeen werk heeft gedaan direct na een dag een email stuurt met de vraag waarom de website nog niet is bijgewerkt... Tja, er wordt zoveel gedaan door leden die nog eens op de website vermeld staan. En we blijven allemaal goedwillende vrijwilligers. Hierdoor kunnen zaken ook wel eens anders gaan. Vaak is dit weer voedsel voor de groep die het "beter weet", en "best wel zou willen helpen als ze het maar wisten" of "er tijd voor hadden". Kortom de groep die in elke vereniging bestaat en waar SNV dus geen uitzondering op is. In het verleden nog wel eens irritant, maar nu ook zelfs dat niet meer.

Een aantal jaar geleden is er een begin gemaakt om het openbare groen zo te "maken" zodat het onderhoud op een eenvoudige manier gedaan kon worden. In die opzet zijn we naar mijn idee redelijk geslaagd, door o.a. de ploegen ziet alles er verzorgd uit. Zelfs in dit lastige jaar wat het weer betreft. Eerst was alles kurkdroog waardoor er niets groeide. Hierna alles nat zodat er niet veel gedaan kon worden. En nu hopelijk, eindelijk, weer een beetje normaal zomerweer. Het complex verdient de aandacht die het nodig heeft, en krijgt die ook. Hierdoor is het ook buiten onze "eigen" tuin gezellig wandelen op het

complex. Aan de leden die met veel plezier hun algemeen werk doen zal het in ieder geval niet liggen.

Is er dan niets negatiefs te melden? Natuurlijk wel, leden met een zogenaamde vaste border, voor enkele een "vrijkaartje" om helemaal niets meer te doen. Onbegrijpelijk. Voor mij persoonlijk een reden om iemand maar weer in te delen bij een zaterdagploeg. Brieven zijn er al voldoende geschreven, iedereen weet wat er verwacht wordt. Oneerlijk tegenover die leden die wel hun best doen voor de vereniging.

En uiteraard zaken die niets met het algemeen werk te maken hebben maar waar ik me wel aan stoort zoals; overhangende takken, je zal maar een ambulance nodig hebben.....heggen die niet of nauwelijks onderhouden worden waardoor sommige paden niet toegankelijk zijn. Volgeladen karren met afval voor meerdere dagen op een pad geparkeerd. Allemaal niets met het algemeen werk te maken, maar wel storende dingen. Hier is al veel over geschreven maar dit wordt blijkbaar niet door iedereen begrepen. Is wel lastig voor sommige, want, natuurlijk, het zijn altijd "anderen" die voor overlast zorgen. Het makkelijkste is dit bij het bestuur neer te leggen, maar iedereen zou ook eens zijn eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen. Ook ik, want eerlijk is eerlijk, ook ik ben niet perfect. (ook al ben ik wel een eind op weg, maar dat is nu eens niet serieus ;-)

Trouw aan jezelf

Marjo Janssen, tuin 451

Ik ben weer van de partij: Zo vaak als ik kan ga ik weer stukjes schrijven voor SCHOFFELEN. Omdat ik er super veel plezier in heb wil ik deze activiteit niet laten verwateren. De roep in mezelf (om mijn creatieve deel te activeren) ging in de winter weer flink te keer. Nu ik hier naar luister weet ik dat ik **TROUW AAN MEZELF** kan zijn.

Het woord “**TROUW**” kent iedereen wel en het heeft vele betekenissen. De inhoud van dit woord is heel subjectief. Alle lezers van schoffelen hebben hun eigen ideeën hierover. We hebben allemaal onze eigen ervaringen hiermee. Mijn nieuwe ervaring met “**TROUW**” wil ik graag met jullie delen in dit nummer van schoffelen en het liefst in de komende perioden!

DE KRANT: “GEEF TROUW AAN JEZELF”:

Aangezien ik in het weekend graag een krantje lees liep ik in februari dit jaar naar een kiosk om er eentje uit te kiezen. Tot mijn groot vermaak zie ik dat Trouw vanaf maart 2011 een jaar lang elke zaterdag een tuinblad toevoegen. Een mooi en kleurrijk blad waarin gaatjes zitten waarmee je ze allemaal kunt verzamelen in een bijpassende klapper. Onder de titel “EEN JAAR IN DE TUIN” is deze klapper voor 4,50 euro in elke boekhandel te koop.

TIPS (en weetjes) UIT HET BLAD:

KIJK UIT VOOR TAXUSKEVERS: Zorg ervoor dat je met de nieuwe planten geen TAXESKEVERS (gegroefde lapsnuit-kever) de bakken brengt. Ze kunnen grote schade aanrichten wanneer ze zich in de beperkte ruimte vermenigvuldigen. Tik nieuwe planten uit hun pot en zoek naar de kleine, witte larven die de wortels opeten. De volwassen kevers zul je zelden zien, want die komen pas 's avonds te voorschijn. Aangevreten bladranden verraden hun aanwezigheid. Biologische bestrijding is mogelijk door “parasitaire aaltjes” (nematoden) met water over de grond te gieten. De kevers kun je bij het licht van een zaklantaarn opsporen en verwijderen.

COMPOSTHOOP: Heb je een composthoop, gooi daar dan liever geen wortelkruiden op, of onkruid dat zaad draagt. Een composthoop is verder **VERBODEN GEBIED** voor zieke planten, afval van coniferen, hulstblad, kattenbakkorrels, sigarettenpeuken, schillen van bespoten aardappels en van citrusvruchten, gekookte etensresten, botjes, vlees en melkproducten.

ZEVENBLAD: Er zijn mensen die de ondergrondse draden van zevenblad uitspitten of uit de grond trekken. Men weet niet dat zevenblad dat zalig vindt, omdat er altijd wel een stukje achterblijft. Meer heeft dit blad niet nodig, want elk afgebroken stukje vormt een nieuwe kloon. Wil je echt van zevenblad afkomen, knip dan de blaadjes af... Zonder blad blijft geen plant in leven, zelfs zevenblad niet.

GEEN PLAATS VOOR EEN VIJVER?

Wat dachten jullie van een halve water-ton of een waterbak! Als je geen ruimte hebt voor een vijver of je hebt er helemaal geen ervaring mee terwijl het toch kriebelt om met water te spelen dan is dit voorbeeld een leuk experiment: Water in de tuin kan bereikt worden door een halve ton of grote waterdichte bak neer te zetten. Dit doet het goed op een terras: op een heel warme plek kunnen er meer exotische planten in groeien.

Je hebt nodig: Een halve ton (of grote bak) die tegen rot is behandeld/ mandjes voor vijverplanten/Japans split/een paar halve bakstenen om planten op te plaatsen. Zoek de minuscule waterlelie *Nymphaea tetragona* “Helvola”; gebruik bv tevens de hoge, ranke *Typha minima* en de veerachtige *Myriophyllum aquaticum* als zuurstofplant; deze moet regelmatig worden uitgedund.

Hoe ga je te werk?

Als je de ton in een grote bak water kunt laten weken, zet het hout uit waardoor hij waterdicht wordt. Zo niet, blijf hem dan vullen tot het hout is dichtgetrokken. Zet de planten in speciale vijvermandjes met speciale vijvergrond. voorkom dat grond in het water komt door hem af te dekken met Japans split. Leg

een halve baksteen in het water onder de mandjes met planten die minder diep staan

Laat de mandjes zakken zodat de grond niet verstoord raakt. Waterlilies en andere planten voor dieper water mogen op de bodem van de ton staan. Bijna alle tuincentra hebben een vijverafdeling waar je advies kunt vragen.

WATER EN NOG EENS WATER!

Krijgen wij extreme weersomstandigheden in Nederland of niet? Deskundigen zeggen dat er op langere termijn niets te voorspellen valt. Worden wij geconfronteerd met extreme droogte of zullen wij ons “het hoofd boven water moeten gaan houden?” Wat wel geldt: Droge tijden bij ons op de tuin vraagt om extra zorg voor al ons dierbaar groen en rijkdom aan kleuren.

Wat kunnen wij doen om verstandig en creatief met water om te gaan voor onze tuinen?

Breng na regen of begieting een mulchlaag aan om verdamping te remmen of plant bodembedekkers. Talrijke planten die een groene afdekking van de grond vormen is een voorbeeld.

Zet een regenton bij de kas of elders om kostbaar water op te vangen. Planten die met regenwater worden begoten groeien vaak beter; vooral als we in een gebied zitten met “hard water”. Of het hard water is kun je zien aan de kalkaanslag in de waterketel. Planten in potten zoals rododendrons en azalea's houden ook nog eens van zure omstandigheden. Voor hen is regenwater veel beter.

De reden waarom planten in het algemeen de voorkeur geven aan regenwater is dat er geen chemicaliën aan zijn toegevoegd (om voor ons als mens schadelijke bacteriën te vernietigen).

Heb je nummers van de Trouw gemist dan zijn deze bij te bestellen via internet. www.trouw.nl.

Kruidenzaden oogsten, bewaren en opeten!

Kruiden,...wie kent ze niet? Je kan ze gebruiken om een gerecht op smaak te brengen, maar dat ook diverse zaden eetbaar zijn wordt wel eens vergeten. Er zijn heel wat kruiden waarvan de zaden geogst worden en vervolgens in de keuken worden gebruikt. Het leuke aan dit alles is, dat je het zelf kan toepassen en het is nog lekker ook!

Kruiden met smaak

Kruiden bieden net dat ietsje meer aan een gerecht waardoor het een veel gebruikte plant genoemd worden. Ze zijn er in heel wat types, geuren en kleuren zelfs, maar hetgeen wat heel vaak vergeten wordt is dat ook de zaden verwerkt kunnen worden,...meer nog, ze bevatten heel wat vitaminen en oliën die bijzonder gezond zijn. Maar inderdaad zijn niet alle delen van de plant eetbaar en worden bepaalde bessen of bladeren beter niet gegeten. Zo is het goed te weten dat peterselie zaden uitermate giftig zijn en dus niet verwerkt mogen worden. Vroeger wilden zwangere vrouwen op die manier een abortus uitlokken, maar stierven helaas zelf!

Zaden van kruiden eten?

Zaden eet men natuurlijk niet zomaar, vandaar dat ze vrijwel altijd in een gerecht worden verwerkt. Kruiden zoals dille, fenegriek en engelwortel zijn slechts enkele van de vele kruiden waarvan de zaden gebruikt worden. Vaak zijn ze erg pittig van smaak en dienen dus in geringe hoeveelheden toegepast te worden. Het leuke aan het verwerken van kruidenzaden is dat je ze vrij lang kan bewaren en dus ook gebruiken.

Dille

Dille heeft een vrij uitgesproken maar toch frisse smaak. Gebruik de zaden dus niet overvloedig en hanteer ze matig. Wie dille zaden wil verkrijgen laat de plant 'doorschieten' zodat er een bloem aangemaakt wordt. De gele bloemschermen zijn echt heel mooi in de moestuin en achteraf oogst je gewoon alle zaden af...ideaal dus!

Fenegriek

Fenegriek is een leuk kruidenzaad die heel wat tuinders weet te bekoren in de keuken. Het is een luchtig soort zaad

die een gerecht echt af kan maken! Maar ook als kiemzaad doet fenegriek het uitstekend!

Look

Ook look is een echte smaakmaker in de keuken. De zaden hebben ook de typische smaak, maar zijn niet zo scherp. Strooi deze zaden rijkelijk over een aardappel-gratin... heerlijk!

Kruidenzaden oogsten

Zaden van kruiden oogsten is absoluut niet moeilijk en het gaat vrij vlug... kortom een karweitje dat niet veel tijd hoeft te omvatten. Oogst bij voorkeur wanneer men een zonnige en droge dag voorspelt en er in de voorafgaande week weinig neerslag is gevallen. Dit is absoluut van groot belang om de zaden vrij van schimmels te bewaren. Pluk de zaadstengel of doosjes voorzichtig van de plant en hou er een bakje onder zodat afgevallen zaden worden opgevangen. Je kunt ze natuurlijk altijd met een snelle beweging afritsen en daarna opvangen. Heel wat mogelijkheden die kunnen toegepast worden dus...

Zaden drogen

Zaden drogen doe je op een warme plaats waar vocht geen kans maakt. Een opberghokje, zolderkamer of andere ruimte die voldoende kan verluchten is hiervoor geschikt. Zeef ook heel regelmatig de zaden zodat vuile en onbruikbare deeltjes verwijderd kunnen worden. Op die manier blijven de zaden ook mooi luchtig en drogen ze net dat tikkeltje vlugger. Hoe lang het droogproces duurt, dat hangt eigenlijk af van de soort, maar na een paar weken kunnen de eerste zaden al zonder problemen verpakt worden of indien nodig opgeborgen worden. Beter een weekje te lang laten drogen dan achteraf te moeten vaststellen dat de zaden beschimmeld zijn geraakt...

Bewaren

Kruidenzaden bewaren is absoluut niet moeilijk en eigenlijk kan iedereen het. Een droog bakje of zakje en je kunt van start. Na het drogen van de zaden dat wellicht enkele weekjes in beslag neemt, kan je uiteindelijk de zaden verpakken of opbergen om daarna eenvoudig in de keuken te gebruiken. Je kunt dit toepassen in een potje om daarna makkelijk op te bergen. Ook is het zo dat je er altijd goed aan doet om wanneer de zaden droog zijn, ze op te bergen in een luchtleidig potje of flesje.

In de keuken?

Ja hoor, kruidenzaden worden heel veel gebruikt in de keuken. Vaak zonder het te weten, maar in vele gerechten worden kruidenzaden gebruikt. Maar niet enkel als droge variant worden de zaden gebruikt, neen ook als kiemzaden. Kiemzaden of groenten zijn overheerlijk en bijzonder gezond!

Inderdaad, kiemgroenten of ook wel kiemen genoemd zijn zaden van kruiden en/of groenten die gebruikt worden om scheuten te ontwikkelen. Deze scheuten bezitten uitermate veel voedingsstoffen en zijn dan ook erg gezond. Fenegriek, look, dille, luzerne en niet te vergeten ook zonnebloemen verlenen zich hiertoe zeer goed! Een bokaaltje, zaden en kaasdoekje en je kunt van start! Voeg 2 kleine schepjes zaden toe aan het bokaaltje en vul op met water tot aan de helft. Laat alles 24 u rusten zodat de zaden voldoende water kunnen opnemen op te kiemen. Plaats het kaasdoekje over het bokaaltje en giet vervolgens alles af. Hierna spoel je de zaden dagelijks 2 x (s' morgens en s' avonds) en dit een week aan een stuk. Na 5 tot 7 dagen (afhankelijk van de soort) eet je eigen gekweekte kiemen!

Meiden in de tuin

De gebloemde kaplaarzen op de cover van dit boek zijn illustratief voor de tekst in het boek. Je kan er ook tijdens het tuinieren leuk modieus en vrouwelijk uitzien. En als je een paar tuinhandschoenen koopt, de schrijfsters heeft zelf een paar suède met roze afgewerkte handschoenen, blijven je nagels ook schoon en heel. Het boek *Meiden in de moestuin* is een handboek voor de jonge vrouw van nu, die voortdurend op zoek is naar de juiste balans tussen werk en privé. Ze wil wel haar eigen groente en fruit telen, maar niet het hele weekend in de aarde wroeten. Het boek is bedoeld voor de beginnende tuiniers. Je heb ook geen grote tuin nodig want ook met kweken van groente en fruit in potten, zaai bakken op balkon of in de vensterbank kan je dagelijks enkele blaadjes sla plukken, een paar kerstomaten oogsten en je eigen knoflook bij de hand te hebben.

Het boek leest makkelijk weg en door gebruik te maken van symbolen zie je in een oogslag wat bijvoorbeeld de moeilijkheidsgraad is. Deze wordt in een aantal schepjes weergegeven. Een schep staat voor "dit kan niet misgaan", "twee scheppen voor" betrouwbare favorieten- de tuinvariant van de little black dress, drie scheppen voor "heeft aandacht nodig, maar is geen diva" en vier scheppen voor "kieskeurig, maar schitterend. Verder zijn er nog symbolen voor trucje, weekendproject en recept.

Veel gereedschap heb je als beginnend tuinier ook niet nodig. Laat je niet afschrikken door het beeld van mannen die de omtrekken van spades, schoffels en tuinvorken op de muren van hun schuurtjes tekenen zodat ze hun enorme hoeveelheid gereedschap op juiste plek kunnen terughangen, om daarmee de indruk te wekken dat tuinieren moeilijk is. Het tegendeel is waar. Begin je te tuinieren in potten dan volstaat een handschepje en een gieten met broes. Mensen met een tuin hebben ook een spade en tuinvork nodig.

Na de inleiding volgen vier hoofdstukken over de seizoenen. Per seizoen wordt aangegeven wat er gedaan en gezaaid kan worden. Buiten de moeilijkheidsgraad staat per groente ook vermeld wat je nodig hebt om te zaaien en hoeveel tijd deze klus kost. Vervolgens is er nog een hoofdstuk over gasten ontvangen op de tuin. Dit hoofdstuk staat vol met tips en recepten om gezellige feestjes te geven. Voor een geslaagd feestje zijn er drie dingen die je moet doen: gooi je eigen maïs op de barbecue, maak een kruidenmarinade en shake een straffe mojito. Een hoofdstuk over knagende tuinvijanden ontbreekt ook niet. Tenslotte is er nog een hoofdstuk met verwijzingen naar nuttige informatie en bedrijven waar je ook via internet allerlei benodigdheden kan kopen.

De trucjes die door het hele boek heen staan zijn divers van aard. Een paar wil ik je niet onthouden. Wil je de gloednieuwe

*Alex Mitchell:
Meiden in de moestuin. Zelf fruit en groente kweken zonder al te vieze handen.*

terracotta potten een oude verweerde uitstraling geven dan hoef je ze alleen maar in te smeren met yoghurt en voor je het weet zien ze er mooi verweerd uit. Een rijpende perzik tegen een warme muur is iets heerlijk. Helaas vinden vogels en muizen dat ook. En wie heeft niet ergens achter in een lade die lelijke panty's liggen. Hoe hebben we ooit kunnen denken dat die luipaardprint mode zou worden? Nu kun je ze toch gebruiken. Knip de voeten eraf en doe deze over iedere perzik. De schepsels zullen wegblijven en de perziken komen ongeschonden van de boom.

De schrijfster tevens journalist, Alex Mitchell begon zes jaar terug met het telen van eigen groente en fruit. Beginnend met tuinieren in potten op de vensterbank in haar piepkleine appartement om vervolgens via een groter appartement naar een huis met tuintje te gaan. Alle tips om op een kleine oppervlakte en met beperkte middelen verse groente, fruit, kruiden en eetbare bloemen te kweken zijn gebaseerd op haar eigen ervaringen waarover ze ook schrijft in de Britse krant *The Sunday Telegraph*. In haar column gaat ze in op onderwerpen variërend van bestrijden van slakken tot de beste handcrème voor na een dag tuinieren.

Conclusie

Ondanks de overheersende chick-lit stijl is *Meiden in de moestuin* een informatief en bruikbaar boek voor de beginnende tuinier. Het boek is erg toegankelijk en door de leuke illustraties leest het ook vlot weg. De adviezen in het boek zijn erg pragmatisch en al lezend popel je om aan de slag te gaan. Tuinieren is niet moeilijk en met eenvoudige middelen kan je snel wat bereiken. Eenmaal de basis kneepjes onder de knie dan kan je via de internet verwijzingen je meer gaan verdiepen in tuinieren voor gevorderden. Maar voor de jonge vrouw van nu volstaat dit boek.

Regen, regen, regen

Hadden we in het voorjaar te kampen met een langdurige droogte maar dat is ruimschoots goed gemaakt in deze zomer. De tuinders die in juli veel op de tuin zijn geweest hebben dat ook goed gemerkt. Na een stortbui die de hele dag duurden, stonden tuinen blank, waren er huisjes ondergelopen en de achtervelden waren veranderd in een waterplas.

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Enkele wetenswaardigheden over regen (neerslag)

Stortregen

Regen is een vorm van neerslag, net als sneeuw (ijskristallen) en hagel (bevroren regen). Samen wordt dit ook wel hemelwater genoemd.

Ontstaan

Voor de vorming van neerslag zijn in de eerste plaats *wolken* nodig, die bestaan uit al dan niet onderkoelde druppeltjes of ijskristallen die ontstaan zijn door *condensatie* of *sublimatie*. Deze elementen worden wolkelementen genoemd en hebben een doorsnede van enkele μm ($1 \mu\text{m} = 0,001 \text{ mm}$). Om daadwerkelijk tot neerslag te komen moeten de afmetingen van de onderkoelde druppeltjes in een wolk toenemen, zodat deze overgaan in neerslagelementen welke een doorsnede hebben van tenminste 100 à 200 μm .

Het ontstaan van wolken gaat gepaard met verticale bewegingen die in snelheid kunnen variëren van enkele cm/sec tot meerdere meters/sec. Aangezien wolkelementen velsnelheden hebben van slechts ongeveer 1 cm/sec, is het noodzakelijk dat deze aanzienlijk aangroeien zodat zij door een wolk kunnen vallen, *verdamping* in de niet-gecondenseerde lucht beneden de wolkenbasis kunnen overleven en de grond als *motregen*, regen, enzovoorts kunnen bereiken. De vorming van relatief kleine neerslagdruppels uit enorme hoeveelheden uiterst kleine wolkendruppeltjes wordt door een tweetal processen gerealiseerd: het coalescentie-proces en het Wegener-Bergeron-Findeisen-proces.

Coalescentie-proces

Coalescentie doet zich voor als er zich in een wolk talrijke wolkelementen van diverse afmetingen bevinden. Door het verschil in gewicht zullen deze verschillende velsnelheden hebben en dus ten opzichte van elkaar bewegen. De grote druppels zullen sneller vallen dan de kleinere in hun omgeving, waarbij ze tijdens de val tegen een deel hiervan opbotsen en er vervolgens mee samenvloeien. Niet met alle druppeltjes in de baan van de grote druppels vinden botsingen plaats; de kleinsten spoelen in de luchtstroming om de grote druppels heen (zij worden als het ware aan de kant gedrukt). Het succes bij het invangen - uitgedrukt als de invangverhouding - wordt voornamelijk bepaald door het snelheidsverschil. Zo zijn bij een gemiddelde straal van de druppels in een wolk

van 6 μm , enkele druppels met een straal van 20 μm nodig om het coalescentie-proces op gang te brengen.

Na iedere botsing worden de druppels groter, krijgen daardoor een grotere snelheid en groeien steeds sneller aan. Als de weg door de wolk lang genoeg en de concentratie van vloeibaar water voldoende groot is, kunnen de druppels tenslotte groot genoeg worden om als regendruppels door de wolkenbasis heen te vallen. Vooral bij dunne gelaagde bewolking en in cumuliforme bewolking is van belang de continue uitwisseling, in de vorm van *turbulentie*, tussen de wolk en de drogere lucht daarbuiten. De druppeltjes aan de rand van de wolk kunnen in deze drogere lucht verdampen. Ondanks dit effect zullen er druppeltjes moeten zijn die lang genoeg in de wolken kunnen blijven om voldoende aan te groeien.

Wegener-Bergeron-Findeisen-proces

Het merendeel van de neerslag op *gematigde breedten* ontstaat middels het *Wegener-Bergeron-Findeisen-proces*. Bij temperaturen lager dan $-23 \text{ }^\circ\text{C}$ zijn de wolken overwegend ijswolken, echter bij temperaturen tussen de $0 \text{ }^\circ\text{C}$ en $-23 \text{ }^\circ\text{C}$ bestaan de wolken grotendeels uit onderkoelde waterdruppeltjes met slechts een veel kleiner aantal ijskristallen; in het laatste geval spreekt men wel van gemengde wolken. Bij het tegelijkertijd voorkomen van onderkoelde waterdruppeltjes en ijskristallen geldt dat de verzadigingsdampdruk van de ijskristallen lager is dan die van de waterdruppeltjes, wat een belangrijke factor is in het gehele neerslagvormingsproces.

en nog eens regen

Onder deze omstandigheden zal er een transport van *waterdamp* gaan optreden van de onderkoelde waterdruppeltjes naar de ijskristalletjes; de druppeltjes verdampen en de waterdamp sublimeert op de ijskristallen. De sublimatie, welke ten koste gaat van de onderkoelde waterdruppels, is het sterkste bij een temperatuur van circa $-13\text{ }^{\circ}\text{C}$. Bij deze temperatuur is het verschil in verzadigingsdampdruk van water en ijs namelijk het grootst. De ijskristallen groeien door de steeds voortdurende sublimatie aan, waardoor hun valsnelheid groter wordt en ze door de wolk naar beneden bewegen. Bij temperaturen van enkele graden onder het *vriespunt* klonteren de aangegroeide ijskristallen tot sneeuwvlokken samen.

Vallen deze vlokken tot onder het $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ -niveau (het $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ -niveau is het laagste niveau waarop de luchttemperatuur lager is dan $0\text{ }^{\circ}\text{C}$), dan smelten ze en bereiken de aarde als regendruppels. Afhankelijk van de waterinhoud van de wolk kunnen de door sublimatie aangegroeide ijskristallen tijdens hun val met meer of minder onderkoelde wolkendruppels in botsing komen, waarbij de ingevangen druppeltjes bevroren. Vangen de ijskristallen tijdens hun val veel en vooral grotere onderkoelde waterdruppeltjes in, dan verliezen ze hun oorspronkelijke structuur bijna geheel; er wordt dan korrelsneeuw of korrelhagel gevormd, die het aardoppervlak bij een temperatuur van meer dan $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ ook als regen bereikt.

Kenmerken

Buiten de poolgebieden is regen de meest voorkomende vorm van neerslag.

Vallende regendruppels worden vaak afgebeeld in de vorm van tranen of peren. Dit is echter geen juiste voorstelling. Kleine regendruppels zijn vrijwel *bolvormig*, waarbij de oppervlaktespanning groter is naarmate de diameter kleiner is. Vanaf een zekere grootte worden ze in de val door de *luchtweerstand* aan de onderkant afgeplat. Bij heel grote druppels kan zelfs een soort paraplu-vorm voorkomen. Grote regendruppels vallen sneller dan kleine, wat niet wordt veroorzaakt door de *versnelling* van de *zwaartekracht* maar door de luchtweerstand die voor de kleine druppels relatief groter is. Voor de kleinste druppels, zoals in mist, is lucht bij wijze van spreken zo taai als stroop. Zij dalen namelijk met een snelheid van bijvoorbeeld 1 cm per uur.

Van regen wordt gesproken indien de diameter van een waterdruppel groter is dan 0,5 mm.

Regendruppels - zoals tijdens buien - worden meestal niet groter dan ca. 6 mm. Bij grotere afmetingen splitsen de druppels zich vaak op in twee of meerdere druppels. Motregen bestaat meestal uit waterdruppels met een diameter kleiner dan 0,5 mm.

Regencyclus

Regen speelt een belangrijke rol bij de water-cyclus op aarde: water uit de *oceanen* *verdampt*, *condenseert* in de vorm van wolken, valt op het aardoppervlak neer in één van de vormen van neerslag, en komt uiteindelijk terug in de oceaan via de wind en *rivieren* om opnieuw aan de cyclus te beginnen.

Regenmeter

De hoeveelheid regen die valt wordt gemeten met een *regenmeter*: een soort *trechter* die de neerslag opvangt en die uitloopt in een *cilinder* waarin het water wordt verzameld. De hoeveelheid wordt tot op *0.1 mm* nauwkeurig gemeten. 1 mm regen komt precies overeen met 1 liter water per *vierkante meter*. Traditioneel worden neerslaghoeveelheden over de hele wereld om 8 uur 's morgens gemeten om de vergelijkbaarheid van metingen te waarborgen.

Regen in Nederland

Gemiddeld valt er per jaar 690 tot ruim 900 mm aan *neerslag* in Nederland. De droogste plaatsen komen voor in het zuidoosten van Nederland (midden-Limburg), de natste op de Veluwe. In de *zomer* valt de regen in de regel met grotere hoeveelheden dan in de *winter*. Door de warmte kunnen fikse *buien* ontstaan, waardoor dan in korte tijd meer regen valt dan in de koude periode van het jaar. In de nazomer en *herfst* vallen de zwaarste buien vaak in de kustprovincies, omdat het warme *zeewater* de buien dan activeert.

Gemiddeld over de drie zomermaanden *juni*, *juli* en *augustus* lopen de totale hoeveelheden neerslag uiteen van ongeveer 180 millimeter langs de Noord-Hollandse kust tot 215 millimeter in het binnenland. Aan de kust valt in de herfst omstreeks 250 millimeter. Zware buien leveren soms meer dan 20 millimeter in een *kwartier* op, wat gemakkelijk tot wateroverlast kan leiden. De grootste hoeveelheden vallen tijdens onweersbuien en op buige dagen zijn etmaalhoeveelheden van enkele tientallen millimeters zeker in de warme periode van het jaar geen uitzondering.

Tuinieren voor DUMMIES

Zo nu en dan krijg ik het wel eens op m'n heupen. Zo heb ik op mijn balkon een druivenplant staan, of liever gezegd had...

Mijn druivenplant is naar de plantenhemel getogen. En ik snap er werkelijk helemaal niets van! Hij deed het prachtig, mooi blad en trosjes in de maak waarvan manlief zei dat ik die dan binnenkort moest uitdunnen, zodat de kans dat ik dit jaar lekkere druiven zou krijgen een stuk groter zou zijn!

Dat moet u zich eens voorstellen hoe groot mijn verbijstering was toen ik op een zaterdagochtend eind mei op mijn dooie akkertje boodschappen ging doen en toen ik een uur of drie later terugkeerde mijn plant al zijn bladeren en babytrosjes zag verliezen! Aan het eind van de middag was hij helemaal kaal!

Het was dat ik het met mijn eigen ogen zag gebeuren anders had ik toch echt gedacht dat iemand mijn plant had kaal geplukt. Ik heb vervolgens manlief gebeld en het hele verhaal letterlijk door de telefoon getetterd (een olifant had me dat niet kunnen verbeteren!) en het eerste wat hij zei was dat m'n plant dan vergiftigd moest zijn! Ik moest water blijven geven en dan kijken of de plant nog nieuw blad zou gaan maken. Dus ik gieten en gieten maar geen blad hoor, wel onkruid, dat dan weer wel.

Nu zijn we ruim een maand verder en de druivenplant geeft geen sjoege meer... Maar wie schetst mijn verbazing toen ik van de week op een ochtend (nog steeds trouw de plant zo nu en dan water gevend en onkruid weghalend) opeens een piepklein druivenblad met stengel boven de aarde zag piepen!? Manlief moest lachen want ik dacht dat dat ukkepukplantje vast op miraculeuze wijze was ontstaan uit de druivenplant! Dat bleek dus heel normaal te zijn, want zaden kunnen een vergiftiging als die niet al te erg is geweest, wel weerstaan! Vandaar dat onkruid dus ook niet uit te roeien valt...

Ik ben nu druk bezig dit plantje in leven

te houden zodat ik hopelijk over een paar jaar weer een prachtige plant op mijn balkon heb staan!

Ik heb echter wel mijn bedenkingen of dit piepkleine druivenplantje in leven kan blijven... Wat sinds een maand of twee heb ik wat last van duiven die mijn balkon een fantastisch thuis vinden. Nou ja, wat last... Ik kan de balkon deur niet meer fatsoenlijk open doen zonder gelijk een zwerm vliegen binnen te krijgen! Schoonmaken heeft tot nu toe niet geholpen om de beestjes vriendelijk doch zeer dwingend van mijn geliefde balkonnetje af te krijgen en luisteren naar mijn ge-ksssjjttt, ho maar en zo nu een krachtterm gebruikend als "opzouten!!" heeft ze ook niet echt angstig gemaakt. Ze gebruiken mijn ukkepukplantje als nestbouw-

materiaal en aanvreten is ook al geen probleem. Als u nog een manier weet om ze definitief van mijn balkon af te krijgen zonder gelijk een wapen of iets dergelijks toe te passen?

Verder heb ik een gekleurde dekkende beits aangeschaft voor mijn plantenbak op mijn balkon. Die wil ik heel graag verven, maar ik wil dat eigenlijk pas gaan doen als ik van die duiven verlost ben! Peterselie met een duivenpoepdipje vind ik nu niet echt een smakelijk idee. Tenslotte wil manlief me nog geen vierkante meter toevertrouwen op de tuin en ik moet toch ergens beginnen om mijn ietwat marginale kennis van tuinieren te beoefenen dan wel toe te passen, nietwaar?

Wat me dan gelijk op onze tuin brengt.

Onze tuin was niet door de eerste ronde van de tuincommissie gekomen. Dat verbaasde ons natuurlijk niet erg. Vorig jaar heeft manlief weinig tijd gehad voor de tuin doordat hij andere dingen had te doen op ons complex en dan schiet het onderhoud van de tuin er als eerste bij in.

Ik geef eerlijk toe dat de tuin voor mij veel te groot is om ook maar te proberen om die bij te houden, ik ben ietwat gammel, ik ben dan ook eerlijk genoeg om te bekennen dat ik als ik mag kiezen tussen de luiwammesstoel en een tuin ompsitten dat ik dan voor de eerste optie zal gaan!

Maar de kinderen, opa en manlief hebben zich uiteindelijk vol goede moed op het project "tuin opruimen" gestort!

Dat heeft geresulteerd in een voor ons doen redelijk opgeruimde tuin, met andere woorden je breekt bij het hekje niet gelijk je nek, een hekje dat eindelijk weer in zijn scharnieren hangt, een tuinnummer dat zichtbaar is, beschoeiing die weer een soort van vrij is enzovoorts..

Toch moet ik eerlijk bekennen dat ik dit jaar mezelf nog niet veel op onze tuin zie zitten, want ik zie van alles dat nog gedaan moet worden en ik word er zo kriegel van dat ik dat niet zelf kan! Ik heb dan nog wel eens de neiging om te gaan miepen en dat helpt niet bij manlief en de kids, ze zetten alleen maar hun hakken in het zand en zo nu en dan vinden ze het ook erg leuk om me dan op de kast te jagen.. Maar ik geef het ruiterslijk toe, het is niet echt sfeer verhogend, dat gemiep van mij..

Nu het huisje zelf nog. Ik stapte erbinnen en ben er bijna gillend weer uitgerend! Als ik dat opgeruimd en ook nog schoon moet zien te krijgen dan kan ik zeker weten minstens een week niet meer lopen! Amai amai amai! Another work in progress zal ik maar zeggen..

Ik heb dubbel gelegen van het lachen toen manlief me weer eens schromelijk vond overdrijven over de staat van het huisje! Ik ben wijselijk even bij Liek op de tuin een bakkie gaan drinken zodat hij zelf even kon kijken bij het huisje.. Hij was binnen 10 minuten weer terug en zei iets wat ik niet kan herhalen in ons clubblad. Maar ik kan u verzekeren, het was staaltje sterk taalgebruik!

Ach ja, als het dit jaar niet goed komt met de tuin en het huisje dan hoop ik toch dat we volgend jaar vol goede moed een nieuwe poging zullen wagen om de tuin om te toveren tot een bewoonbaar, toonbaar en vooral rustgevend stukje groen.

Voor alle tuinders die misschien ook nog wat karweitjes te doen hebben op hun tuin zeg ik: Ik wens u een fijne zomer toe met goed weer om bij te tuinieren en te klussen en voor de tuinders die alles al op orde hebben: Geniet van een heerlijke zomer!

Uit het foto album van....

An de Jonge

Wie heeft dat nou niet, een album vol met foto's die enkele mooie herinneringen oproepen bij bekijken van het album. Uiteraard is er ook veel op SNV gefotografeerd en in deze nieuwe rubriek laten we een of meerdere foto's uit een album zien en schrijven er natuurlijk ook wat over.

An de Jonge had me al een keer verteld dat zij vroeger een bokkenkar hadden waar geregeld mee werd rondgereden op SNV. En natuurlijk zijn daar ook foto's van gemaakt.

Halverwege de jaren zeventig van de vorige eeuw had familie de Jonge achter hun tuin aan de overkant van de sloot een stukje grond gehuurd van de spoorwegen. Het huidige viaduct bestond toen nog niet en het spoor liep over een dijk. De stukken grond onderaan werd verhuurd. Op dat stukje grond hielden ze kippen en konijnen. Zoon Michael kreeg een jong bokje die Kees werd genoemd. Nadat het bokje groot en sterk genoeg was kwam er een bokkenkar.

Via het klapbruggetje werd Kees naar de tuin gebracht en voor de kar gespannen. Met de kinderen in de bokkenwagen werd dan een rondje gemaakt over het complex. Het was altijd een hele belevenis om een ritje te maken. De bokkenwagen trok veel bekijks en kinderen wilden graag op de wagen zitten. De bokkenkar werd vooral gebruikt bij kinderpartijtjes

Bij de aanleg van het spoorviaduct raakte de familie de Jonge het stukje grond kwijt en Kees mocht niet op de tuin en werd naar Plaswijk gebracht. Familie de Jonge heeft Kees daar nog vele malen bezocht. De kar heeft nog jaren dienst gedaan bij bloemencorso en andere optochtjes.

Verticaal tuinieren

Misschien heeft u er wel eens wat over gehoord, verticaal tuinieren. Of van groene muren of gevels. Of van een 'living wall'.

Ik kwam laatst op het internet de term verticaal tuinieren tegen toen ik de term 'aparte tuinen' aan het googlen was. Ik woon op een flat en die term verticaal tuinieren vond ik toch wel interessant genoeg om me daar eens verder in te verdiepen. Zo gezegd zo gedaan.

Het idee van verticaal tuinieren komt van een kunstenaar uit Parijs, Pierre le Blanc genaamd. Die vond dat Parijs te weinig groen had naast de prachtige parken in de stad en bezocht zich op mogelijkheden om de stad wat groener te maken naast de gewone plantenbak hangend aan het balkon.

Ik was stomverbaasd toen ik las dat je bij verticaal tuinieren geen potgrond gebruikt. Ergens ook wel weer logisch, de zwaartekracht zou er voor zorgen dat de aarde elke keer langs de gevel naar beneden zou komen vallen. Maar toch, planten die groeien zonder aarde?

Er wordt gebruik gemaakt van een metalen frame dat aan de muur wordt bevestigd waar vervolgens een pvc-mat aan wordt vastgemaakt. Zo wordt de wand waterdicht en sta je niet voor de kat z'n viool de plantjes water te geven en voorkom je waterschade aan de gevel. Ook wordt het frame daardoor wat steviger. Vervolgens wordt er een begroeiingsmat op bevestigd die er voor zorgt dat de planten voeding krijgen om te groeien. Er blijft altijd een kleine ruimte bestaan tussen de muur en de verticale tuin.

Je kunt de verticale tuin zo groot of klein maken als je maar wilt aangezien de tuin uit verschillende delen bestaat die je aan elkaar kunt bevestigen. Je kunt ongeveer 30 planten per vierkante meter planten. Het is zelfs mogelijk om een speciaal watergeefstelsel toe te voegen aan de constructie zodat het wat makkelijker is om de planten water te geven.

Een verticale tuin aan je muur werkt isolerend; het verlaagt het energieverbruik en zorgt voor schonere lucht.

Als ik het voor het zeggen had dan had je overal zo'n verticale tuin! Veel groen staat tenslotte veel gezelliger en qua

onderhoud is het ook niet al te veel werk. Het kan gewoon meegenomen worden in het groen onderhoud van de gemeente. Want het leuke ervan is dat alle vervuulende luchtdeeltjes door de begroeiingsmat worden afgebroken en door de planten weer als voeding worden gebruikt. Ik zie me alleen al aankomen bij de gemeente dat ik een groene gevel wil, hoogst waarschijnlijk gaan ze me vierkant uitlachen! Dus het is misschien wel wishful thinking van mijn kant.

Wat voor planten zijn dan geschikt voor verticaal tuinieren? Je kunt bijvoorbeeld een aantal kruiden planten zoals bieslook, peterselie, tijm, munt, salie, rozemarijn, sla of aardbeien, dan maak je er een kruiden/groente/fruittuin van. Maar ook planten als viooltjes, tuingeraniums, varens, dovenetel of allerlei grassen. Eigenlijk kun je alles gebruiken wat niet als boom of als een enorme plant zal uitgroeien. Zorg wel dat je de planten die het meeste water nodig hebben onderaan zet en de planten die niet zoveel water nodig hebben bovenin. Wat ik ook nog tegen kwam was dat je een schutting ook kunt gebruiken als een mini verticale tuin. Dat wordt dan een groene wand genoemd. Daar heb je de volgende spullen voor nodig. Plastic folie, extra planken, bevoeiingsmat, begroeiingszakken en potgrond.

Je bouwt het als volgt op: Bekleed de schutting met de plastic folie en maak hier de bevoeiingsmat aan vast. Timmer als je een schutting van 180cm hoog hebt, horizontaal drie planken op gelijke afstand op de bevoeiingsmat. Dan kun je op de planken de begroeiingszakken vastmaken en vullen met potgrond. Het enige wat je dan nog hoeft te doen is zaden of planten naar keuze in de zakken planten. Voilà, klaar is de groene wand. Trek er wel een middag voor uit.

Als je uitgekeken bent op je wand dan kun je het ook zo weer demonteren en opruimen zonder schade aan je gevel of schutting. Dit in tegenstelling tot een klimopplant die zich vol overgave aan je gevel heeft vastgeklampt. Iedereen die ooit een poging heeft gewaagd om een klimop te verwijderen weet dat dat heel veel werk is en dat de schade die de plant aan de gevel heeft veroorzaakt niet te verwijderen is van de bakstenen en dat voegen soms helemaal opnieuw moeten worden gevoegd. Desalniettemin vind ik het idee van verticaal tuinieren een mooie oplossing voor mensen die een piepkleine tuin of een balkon hebben, op deze wijze tuinieren kost je geen zitruimte en je hebt toch groen om je heen.

In het boek Verticaal Tuinieren van Caroline Boisset ben ik ook een aantal leuke ideeën tegengekomen. Als u ook geïnteresseerd bent in deze manier van tuinieren en wilt u er meer van weten? Stap dan een tuinwinkel in of surf naar de volgende website: www.intratuin.nl, deze website heeft een hele handige tool waarmee je je tuin of balkon opnieuw kunt inrichten zowel horizontaal als verticaal.

Ik heb genoten van mijn zoektocht naar informatie over dit onderwerp en ik ga poging wagen tot verticaal tuinieren, ik weet alleen nog niet in welke vorm.

Ik wens u heel veel tuinplezier toe.

